אַמָּה אֶל הַכָּתֵף׳. אֶלָּא הַשַּׁעַר, וְקִסְ״ד[ב] בְּגוּבְהָהּ קָאָמַר, וְה״ה לְכָל הֶחָלֵר: מִשְּׁפַת מִזְבֵּחַ וּלְמַעְלָה. לְמַעְלָה מִן הַמִּזְבֵּחַ הָיָה גָּבְהָן חָמֵשׁ אַמּוֹת: מִשְּׁפַת סוֹבֵב וּלְמַעְלָה. עַד מְקוֹם הַקַּרְנוֹת, וּלְמַטָּה הֵימֶנּוּ שֵׁשׁ אַמּוֹת, וְגוֹבַהּ הַקֶּרֶן אַמָּה: וְרַבִּי יְהוּדָה. דְּתָנֵי תַּנָּא קַמָּא: בִּי גְמִיר גְּזֵירָה שָׁוָה. דְּ׳רְטוּעַ׳ ׳רְטוּעַ׳ בְּרִחְבָּה הוּא דְּגְמִיר. לְמִימְרַ דְּמִמְּקָמָא מוֹדֶה, וּמִמִּזְבֵּחַ דִּיחֶזְקִאלְ[ג] וּכְדְלְעֵיל: וּ״רְבִי יְהוּדָה. יְהִי נָמֵי דְּדָבְרֵי כִּכְתָבָן: הָא קָא מִיתְחֲזֵי כֹּהֵן. דְּהָא גָּבְהוֹ שֶׁלּוֹ, וּקְלָעִים חֵינָן אֶלָּא חָמֵשׁ, וְהוּא עַצְמוֹ שֶׁלּוֹ שֵׁשׁ אַמּוֹת, נִמְצָא לְאוֹשֶׁן לְמַעְלָה מִן הַקְּלָעִים: בִּשְׁלָמָא לְ״רְבִי יְהוּדָה הַיְינוּ דִּכְתִיב ׳קִרְדַּשׁ מַלְאָךְ אֶת [פּוֹדֶ״ח חֶלְקָר] וְגוֹ׳, שֶׁהוֹעִילָה כָּל הָרִצְפָּה לְקַדְּשָׁהּ לְשֵׁם מִזְבֵּחַ, וּקְדוּשָּׁתָהּ בְּשָׁרֵי מִנְחָה וּבְשִׁיר כִּדְלְמִרְינַן בְּשִׁבּוּעוֹת (דף טו.): מַאי ׳קִרְדַּשׁ אֶת פּוֹדֶ״ח חֶלְקָר׳: וּמִשְּׁנֵי, קִדְּשוֹ לְשֵׁם עֲזָרָה לְהַעֲמִיד בּוֹ מִזְבֵּחַ חֲצִיס: בִּשְׁלָמָא לְ״רַבִּי יוֹסֵי. דְּלְמַר שֶׁל שְׁלֹמֹה גָּדוֹל וְשֶׁל מֹשֶׁה קָטָן: הַיְינוּ דִּכְתִיב ׳קָטֹן׳. מִמִּזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, וְכִי קָאָמַר, הֶעֱמִיד מִזְבַּח חֲצִיס כִּי מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת קָטֹן[ד]: אֶלָּא לְ״רַבִּי יְהוּדָה. דְּלְמַר כּוּלָּהּ רִצְפָּה קִרְדַּשׁ, דְּמִזְבַּח[ה] שֶׁלּוֹ לֵית לֵיהּ יָכוֹל לְהָכִיל הָעוֹלָה: מַאי ׳קָטֹן׳. דִּכְתִיב מִמִּזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, הָא דְּשֶׁלּוֹ גּוּפֵיהּ קָטָן הָוֵה: הָכִי קָאָמַר כו׳. וּמִשּׁוּם דְּקָאֵי בְּמִקּוֹם מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, וְחִילּוּפוֹ הוּא קָרֵי לֵיהּ מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, וּבְדִבְרֵי הַיָּמִים (ג ד) קָרֵי לֵיהּ הָכִי בְּהֶדְיָא, ׳וַיַּעַשׂ (הַמֶּלֶךְ) מִזְבַּח נְחֹשֶׁת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים אַמָּה רָחְבּוֹ, וְחַמִּשִּׁים אַמָּה קָמְתּוֹ׳, דְּבְמִי אֲנִי קָמִיפַּלְגִי. רַבִּי יוֹסֵי דִּגְמִיר ׳רְטוּעַ׳ ׳רְטוּעַ׳ מִמִּזְבַּח הַזָּהָב, וְרַבִּי יְהוּדָה דִּגְמִיר לֵהּ מִשֶּׁל יְחֶזְקֵאל: כְּלִי מִכְּלִי. מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְהַזָּהָב[ו] כֵּלִים הֵם: מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּדָמִים. דְּלְמַ״ג דְּלְמַר רַבִּי יְהוּדָה כּוּלָּהּ רִצְפָּה קִרְדַּשׁ, דִּמְזַבֵּחַ[ח] שֶׁלּוֹ לֵית לֵיהּ יָכוֹל לְהָכִיל הָעוֹלָה: מַאי ׳קָטֹן׳. דִּכְתִיב מִמִّזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, הָא דְּשֶׁלּוֹ גּוּפֵיהּ קָטָן הָוֵה: הָכִי קָאָמַר כו׳. וּמִשּׁוּם דְּקָאֵי בְּמִקּוֹם מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, וְחִילּוּפוֹ הוּא קָרֵי לֵיהּ מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, וּבְדִבְרֵי הַיָּמִים (ג ד) קָרֵי לֵיהּ הָכִי בְּהֶדְיָא, ׳וַיַּעַשׂ (הַמֶּלֶךְ) מִזְבַּח נְחֹשֶׁת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים אַמָּה רָחְבּוֹ, וְחַמִּשִּׁים אַמָּה קָמְתּוֹ׳, דְּבְמִי אֲנִי קָמִיפַּלְגִי. רַבִּי יוֹסֵי דִּגְמִיר ׳רְטוּעַ׳ ׳רְטוּעַ׳ מִמִּזְבַּח הַזָּהָב, וְרַבִּי יְהוּדָה דִּגְמִיר לֵהּ מִשֶּׁל יְחֶזְקֵאל: כְּלִי מִכְּלִי. מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְהַזָּהָב[ו] כֵּלִים הֵם: מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּדָמִים. דְּלְמַ״ג דְּלְמַר רַבִּי יְהוּדָה כּוּלָּהּ רִצְפָּה קִרְדַּשׁ, דִּמְזַבֵּחַ[ח] שֶׁלּוֹ לֵית לֵיהּ יָכוֹל לְהָכִיל הָעוֹלָה. וְהָכָא הָא לָא מִיתְחֲזֵי כֹּהֵן. אֲמַר רַבִּי יוֹסֵי דִּגְמִיר לֵהּ מִשֶּׁל יְחֶזְקֵאל: בִּי גְמִיר. דְּ׳רְטוּעַ׳ ׳רְטוּעַ׳ בְּרִחְבָּה הוּא דְּגְמִיר. לְמִימְרַ דְּמִמְּקָמָא מוֹדֶה, וּמִמִּזְבַּח דִּיחֶזְקֵאל[ג] וּכְדְלְעֵיל: וּ״רְבִי יְהוּדָה. יְהִי נָמֵי דְּדָבְרֵי כִּכְתָבָן: הָא קָא מִיתְחֲזֵי כֹּהֵן. דְּהָא גָּבְהוֹ שֶׁלּוֹ, וּקְלָעִים חֵינָן אֶלָּא חָמֵשׁ, וְהוּא עַצְמוֹ שֶׁלּוֹ שֵׁשׁ אַמּוֹת, נִמְצָא לְאוֹשֶׁן לְמַעְלָה מִן הַקְּלָעִים: בִּשְׁלָמָא לְ״רַבִּי יְהוּדָה הַיְינוּ דִּכְתִיב ׳קִרְדַּשׁ מַלְאָךְ אֶת [פּוֹדֶ״ח חֶלְקָר] וְגוֹ׳, שֶׁהוֹעִילָה כָּל הָרִצְפָּה לְקַדְּשָׁהּ לְשֵׁם מִזְבֵּחַ, וּקְדוּשָּׁתָהּ בְּשָׁרֵי מִנְחָה וּבְשִׁיר כִּדְלְמִרְינַן בְּשִׁבּוּעוֹת (דף טו.): מַאי ׳קִרְדַּשׁ אֶת פּוֹדֶ״ח חֶלְקָר׳: וּמִשְּׁנֵי, קִדְּשוֹ לְשֵׁם עֲזָרָה לְהַעֲמִיד בּוֹ מִזְבַּח חֲצִיס: בִּשְׁלָמָא לְ״רַבִּי יוֹסֵי. דְּלְמַר שֶׁל שְׁלֹמֹה גָּדוֹל וְשֶׁל מֹשֶׁה קָטָן: הַיְינוּ דִּכְתִיב ׳קָטֹן׳. מִמִּזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, וְכִי קָאָמַר, הֶעֱמִיד מִזְבַּח חֲצִיס כִּי מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת קָטֹן[ד]: אֶלָּא לְ״רַבִּי יְהוּדָה. דְּלְמַר כּוּלָּהּ רִצְפָּה קִרְדַּשׁ, דִּמְזַבֵּחַ[ח] שֶׁלּוֹ לֵית לֵיהּ יָכוֹל לְהָכִיל הָעוֹלָה: מַאי ׳קָטֹן׳. דִּכְתִיב מִמִּזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, הָא דְּשֶׁלּוֹ גּוּפֵיהּ קָטָן הָוֵה: הָכִי קָאָמַר כו׳. וּמִשּׁוּם דְּקָאֵי בְּמִקּוֹם מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, וְחִילּוּפוֹ הוּא קָרֵי לֵיהּ מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, וּבְדִבְרֵי הַיָּמִים (ג ד) קָרֵי לֵיהּ הָכִי בְּהֶדְיָא, ׳וַיַּעַשׂ (הַמֶּלֶךְ) מִזְבַּח נְחֹשֶׁת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים אַמָּה רָחְבּוֹ, וְחַמִּשִּׁים אַמָּה קָמְתּוֹ׳, דְּבְמִי אֲנִי קָמִיפַּלְגִי. רַבִּי יוֹסֵי דִּגְמִיר ׳רְטוּעַ׳ ׳רְטוּעַ׳ מִמִּזְבַּח הַזָּהָב, וְרַבִּי יְהוּדָה דִּגְמִיר לֵהּ מִשֶּׁל יְחֶזְקֵאל: כְּלִי מִכְּלִי. מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְהַזָּהָב[ו] כֵּלִים הֵם: מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּדָמִים. דְּלְמַ״ג דְּלְמַר רַבִּי יְהוּדָה כּוּלָּהּ רִצְפָּה קִרְדַּשׁ, דִּמְזַבֵּחַ[ח] שֶׁלּוֹ לֵית לֵיהּ יָכוֹל לְהָכִיל הָעוֹלָה. וְהָכָא הָא לָא מִיתְחֲזֵי כֹּהֵן. נְהִי דְּכֹהֵן מִיתְחֲזֵי, עֲבוֹדָה דְּבִידוֹ לָא מִיתְחֲזֵיָא. בִּשְׁלָמָא לְרַבִּי יְהוּדָה, הַיְינוּ דִּכְתִיב [ט] ׳קִרְדַּשׁ׳, אֶלָּא לְרַבִּי יוֹסֵי מַאי ׳קִרְדַּשׁ׳. לְהַעֲמִיד בָּהּ מִזְבֵּחַ. בִּשְׁלָמָא לְרַבִּי יוֹסֵי. הַיְינוּ דִּכְתִיב [ט] ׳קָטֹן׳, אֶלָּא לְרַבִּי יְהוּדָה מַאי ׳קָטֹן׳. הָכִי קָאָמַר, מִזְבַּח אֲבָנִים שֶׁעֲשָׂה שְׁלֹמֹה תַּחַת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת קָטָן הָוֵה. בְּמַאי פְּלִיגִי. מַר סָבַר דָּנִין חוּץ מִחוּץ וְאֵין דָּנִין חוּץ מִפְּנִים, וּמַר סָבַר דָּנִין כְּלִי מִכְּלִי וְאֵין דָּנִין כְּלִי מִבְּנִין. אָמַר רָבָא, מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּדָמִים: דְּתַנְיָא, [י]רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כּוֹס אֶחָד הָיָה מְמֻלָּא מִדָּם הַתַּעֲרוֹבֶת וְשׁוֹפְכוֹ עַל גַּבֵּי מִזְבֵּחַ, שֶׁאִם יִשְׁפֹּךְ דָּמוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶן נִמְצָא זֶה מַכְשִׁירוֹ; וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ סָבַר רַבִּי יְהוּדָה כּוּלָּהּ עֲזָרָה מִיקַּדְּשָׁא, הָא אִיתְעֲבִידָא לֵיהּ מִצְוָתֵיהּ. וְדִלְמָא מִשּׁוּם דְּקָסָבַר שְׁפִיכָה מִכֹּחַ הָאָדָם בָּעֵינַן. אִם כֵּן, נִשְׁקְלֵיהּ וְנִשְׁפּוֹךְ לֵיהּ אַדּוּכְתֵּיהּ. וְדִלְמָא מִשּׁוּם דְּבָעֵינַן מִצְוָה מִן הַמּוּבְחָר. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, [א]מִזְבַּח שֶׁנִּפְגַּם, אֵין אוֹכְלִין [ב]בְּגִינוֹ שִׁירֵי מִנְחָה, שֶׁנֶּאֱמַר [ג] ׳וְאָכְלוּהָ מַצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׳, וְכִי אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲכָלוּהָ, אֶלָּא בְּזְמַן שֶׁהוּא שָׁלֵם וְלֹא בְּזְמַן שֶׁהוּא חָסֵר. אַשְׁכְּחַן שִׁירֵי מִנְחָה, [ד]קָדְשֵׁי קָדָשִׁים מִנְּלָן, תַּלְמוּד לוֹמַר [ה] ׳קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׳[ו]. [ז]קָדָשִׁים קַלִּים מִנַּיִן, אָמַר אַבָּיֵי, אִתְּיָא מִדְּרָשָׁא דְּרַבִּי יוֹסֵי; דְּתַנְיָא, [ח]רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים מִשּׁוּם שְׁלֹשָׁה

אַמָּה אֶל הַכָּתֵף׳, וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר א) ׳חֲמֵשׁ אַמּוֹת׳, מִשְּׁפַת מִזְבֵּחַ וּלְמַעְלָה; וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר ב) ׳וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קוֹמָתוֹ׳, מִשְּׁפַת סוֹבֵב וּלְמַעְלָה. וְרַבִּי יְהוּדָה, כִּי גְמִיר גְּזֵירָה שָׁוָה בְּרִחְבָּה הוּא דִּגְמִיר. וּלְרַבִּי יְהוּדָה הָא קָא מִיתְחֲזֵי כֹּהֵן. נְהִי דְּכֹהֵן מִיתְחֲזֵי, עֲבוֹדָה דְּבִידוֹ לָא מִיתְחֲזֵיָא. בִּשְׁלָמָא לְרַבִּי יְהוּדָה, הַיְינוּ דִּכְתִיב ג) ׳קִרְדַּשׁ׳, אֶלָּא לְרַבִּי יוֹסֵי מַאי ׳קִרְדַּשׁ׳. לְהַעֲמִיד בָּהּ מִזְבֵּחַ. בִּשְׁלָמָא לְרַבִּי יוֹסֵי. הַיְינוּ דִּכְתִיב ד) ׳קָטֹן׳, אֶלָּא לְרַבִּי יְהוּדָה מַאי ׳קָטֹן׳. הָכִי קָאָמַר, מִזְבַּח אֲבָנִים שֶׁעֲשָׂה שְׁלֹמֹה תַּחַת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת קָטָן הָוֵה. בְּמַאי פְּלִיגִי. מַר סָבַר דָּנִין חוּץ מִחוּץ וְאֵין דָּנִין חוּץ מִפְּנִים, וּמַר סָבַר דָּנִין כְּלִי מִכְּלִי וְאֵין דָּנִין כְּלִי מִבְּנִין. אָמַר רָבָא, מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּדָמִים: דְּתַנְיָא, ה) רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כּוֹס אֶחָד הָיָה מְמֻלָּא מִדָּם הַתַּעֲרוֹבֶת וְשׁוֹפְכוֹ עַל גַּבֵּי מִזְבֵּחַ, שֶׁאִם יִשְׁפֹּךְ דָּמוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶן נִמְצָא זֶה מַכְשִׁירוֹ; וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ סָבַר רַבִּי יְהוּדָה כּוּלָּהּ עֲזָרָה מִיקַּדְּשָׁא, הָא אִיתְעֲבִידָא לֵיהּ מִצְוָתֵיהּ. וְדִלְמָא מִשּׁוּם דְּקָסָבַר שְׁפִיכָה מִכֹּחַ הָאָדָם בָּעֵינַן. אִם כֵּן, נִשְׁקְלֵיהּ וְנִשְׁפּוֹךְ לֵיהּ אַדּוּכְתֵּיהּ. וְדִלְמָא מִשּׁוּם דְּבָעֵינַן מִצְוָה מִן הַמּוּבְחָר. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, ו) מִזְבֵּחַ שֶׁנִּפְגַּם, אֵין אוֹכְלִין בְּגִינוֹ שִׁירֵי מִנְחָה, שֶׁנֶּאֱמַר ז) ׳וְאָכְלוּהָ מַצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׳, וְכִי אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲכָלוּהָ. אֶלָּא בְּזְמַן שֶׁהוּא שָׁלֵם וְלֹא בְּזְמַן שֶׁהוּא חָסֵר. אַשְׁכְּחַן שִׁירֵי מִנְחָה, ח) קָדְשֵׁי קָדָשִׁים מִנְּלָן, תַּלְמוּד לוֹמַר ט) ׳קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׳. ט) קָדָשִׁים קַלִּים מִנַּיִן, אָמַר אַבָּיֵי, אִתְּיָא מִדְּרָשָׁא דְּרַבִּי יוֹסֵי; דְּתַנְיָא, י) רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים מִשּׁוּם שְׁלֹשָׁה

מִפְּתַח הַהֵיכָל, דְּלְמַ״ג הַמִּשְׁכָּן[ג] עַל כָּרְחִין שֶׁלֹּא כֵּדֵין אִיקְרֵי ״פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד״, וְחִידּוּשׁ הוּא, דְּלָא הָווּ לֵיהּ גִּיפּוּפֵי, שֶׁהָיָה פָּרוּץ לְפָנָיו בְּמִנּוֹתוֹ: הֵלְכָךְ פֶּתַח הַהֵיכָל שֶׁהָיָה בְּמִקְוֹמוֹ דִּלְמָא שֶׁלֹּא כֵּדֵין נָמֵי אִיקְרֵי פֶּתַח. וּבְתַר כְּמִי גְּרַסִינַן ׳אִיבַּעְיָא מִינָּיהּ, קְלָעִים חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה וְלִמְעָלָה׳, וְכִי כְּתִיב וְקוֹמָה בְּרוֹחַב חָמֵשׁ אַמּוֹת מִשֶּׁפֶת קְלָעִים [בְּגוּבְהָהּ], וְכִי כְּתִיב וְקוֹמָה בְּרוֹחַב חָמֵשׁ אַמּוֹת מִשֶּׁפֶת קְלָעִים וּלְמַעְלָה׳, וְהַהִיא שִׁיטּוּפָא מִכְּרַבִּי יוֹסֵי דִּכְתִיב בְּקַלְעִים ׳וְקוֹמָה חָמֵשׁ אַמּוֹת׳ וַדַּאי מִשֶּׁפֶת מִזְבֵּחַ וּלְמַעְלָה; וְהַהִיא קְרָא דְּתַמְיֵיתִי ׳וְקוֹמָה בְּרוֹחַב חָמֵשׁ אַמּוֹת׳, הֵיינוּ מִכְּרַבִּי יוֹסֵי דִּגְמִיר לֵהּ מִשֶּׁל יְחֶזְקֵאל: כְּלִי מִכְּלִי. מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְהַזָּהָב[ו] כֵּלִים הֵם: מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּדָמִים. דְּלְמַ״ג דְּלְמַר רַבִּי יְהוּדָה כּוּלָּהּ רִצְפָּה קִרְדַּשׁ, דִּמְזַבֵּחַ[ח] שֶׁלּוֹ לֵית לֵיהּ יָכוֹל לְהָכִיל הָעוֹלָה. וְהָכָא הָא לָא מִיתְחֲזֵי כֹּהֵן. נְהִי דְּכֹהֵן מִיתְחֲזֵי, עֲבוֹדָה דְּבִידוֹ לָא מִיתְחֲזֵיָא. בִּשְׁלָמָא לְרַבִּי יְהוּדָה, הַיְינוּ דִּכְתִיב [ט] ׳קִרְדַּשׁ׳, אֶלָּא לְרַבִּי יוֹסֵי מַאי ׳קִרְדַּשׁ׳. לְהַעֲמִיד בָּהּ מִזְבֵּחַ. בִּשְׁלָמָא לְרַבִּי יוֹסֵי. הַיְינוּ דִּכְתִיב [ט] ׳קָטֹן׳, אֶלָּא לְרַבִּי יְהוּדָה מַאי ׳קָטֹן׳. הָכִי קָאָמַר, מִזְבַּח אֲבָנִים שֶׁעֲשָׂה שְׁלֹמֹה תַּחַת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת קָטָן הָוֵה. בְּמַאי פְּלִיגִי. מַר סָבַר דָּנִין חוּץ מִחוּץ וְאֵין דָּנִין חוּץ מִפְּנִים, וּמַר סָבַר דָּנִין כְּלִי מִכְּלִי וְאֵין דָּנִין כְּלִי מִבְּנִין. אָמַר רָבָא, מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּדָמִים: דְּתַנְיָא, [י]רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כּוֹס אֶחָד הָיָה מְמֻלָּא מִדָּם הַתַּעֲרוֹבֶת וְשׁוֹפְכוֹ עַל גַּבֵּי מִזְבֵּחַ, שֶׁאִם יִשְׁפֹּךְ דָּמוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶן נִמְצָא זֶה מַכְשִׁירוֹ; וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ סָבַר רַבִּי יְהוּדָה כּוּלָּהּ עֲזָרָה מִיקַּדְּשָׁא, הָא אִיתְעֲבִידָא לֵיהּ מִצְוָתֵיהּ. וְדִלְמָא מִשּׁוּם דְּקָסָבַר שְׁפִיכָה מִכֹּחַ הָאָדָם בָּעֵינַן. אִם כֵּן, נִשְׁקְלֵיהּ וְנִשְׁפּוֹךְ לֵיהּ אַדּוּכְתֵּיהּ. וְדִלְמָא מִשּׁוּם דְּבָעֵינַן מִצְוָה מִן הַמּוּבְחָר. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, [א]מִזְבֵּחַ שֶׁנִּפְגַּם, אֵין אוֹכְלִין [ב]בְּגִינוֹ שִׁירֵי מִנְחָה, שֶׁנֶּאֱמַר [ג] ׳וְאָכְלוּהָ מַצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׳, וְכִי אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲכָלוּהָ. אֶלָּא בְּזְמַן שֶׁהוּא שָׁלֵם וְלֹא בְּזְמַן שֶׁהוּא חָסֵר. אַשְׁכְּחַן שִׁירֵי מִנְחָה, [ד]קָדְשֵׁי קָדָשִׁים מִנְּלָן, תַּלְמוּד לוֹמַר [ה] ׳קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׳[ו]. [ז]קָדָשִׁים קַלִּים מִנַּיִן, אָמַר אַבָּיֵי, אִתְּיָא מִדְּרָשָׁא דְּרַבִּי יוֹסֵי; דְּתַנְיָא, [ח]רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים מִשּׁוּם שְׁלֹשָׁה

מִפְּתַח הַהֵיכָל, דְּלְמַ״ג הַמִּשְׁכָּן[ג] עַל כָּרְחִין שֶׁלֹּא כֵּדֵין אִיקְרֵי ״פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד״, וְחִידּוּשׁ הוּא, דְּלָא הָווּ לֵיהּ גִּיפּוּפֵי, שֶׁהָיָה פָּרוּץ לְפָנָיו בְּמִנּוֹתוֹ: הֵלְכָךְ פֶּתַח הַהֵיכָל שֶׁהָיָה בְּמִקְוֹמוֹ דִּלְמָא שֶׁלֹּא כֵּדֵין נָמֵי אִיקְרֵי פֶּתַח. וּבְתַר כְּמִי גְּרַסִינַן ׳אִיבַּעְיָא מִינָּיהּ, קְלָעִים חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה וְלִמְעָלָה׳, וְכִי כְּתִיב וְקוֹמָה בְּרוֹחַב חָמֵשׁ אַמּוֹת מִשֶּׁפֶת קְלָעִים [בְּגוּבְהָהּ], וְכִי כְּתִיב וְקוֹמָה בְּרוֹחַב חָמֵשׁ אַמּוֹת מִשֶּׁפֶת קְלָעִים וּלְמַעְלָה׳, וְהַהִיא שִׁיטּוּפָא מִכְּרַבִּי יוֹסֵי דִּכְתִיב בְּקַלְעִים ׳וְקוֹמָה חָמֵשׁ אַמּוֹת׳ וַדַּאי מִשֶּׁפֶת מִזְבֵּחַ וּלְמַעְלָה; וְהַהִיא קְרָא דְּתַמְיֵיתִי ׳וְקוֹמָה בְּרוֹחַב חָמֵשׁ אַמּוֹת׳, הֵיינוּ מִכְּרַבִּי יוֹסֵי דִּגְמִיר לֵהּ מִשֶּׁל יְחֶזְקֵאל: כְּלִי מִכְּלִי. מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְהַזָּהָב[ו] כֵּלִים הֵם: מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּדָמִים. דְּלְמַ״ג דְּלְמַר רַבִּי יְהוּדָה כּוּלָּהּ רִצְפָּה קִרְדַּשׁ, דִּמְזַבֵּחַ[ח] שֶׁלּוֹ לֵית לֵיהּ יָכוֹל לְהָכִיל הָעוֹלָה. וְהָכָא הָא לָא מִיתְחֲזֵי כֹּהֵן. נְהִי דְּכֹהֵן מִיתְחֲזֵי, עֲבוֹדָה דְּבִידוֹ לָא מִיתְחֲזֵיָא. בִּשְׁלָמָא לְרַבִּי יְהוּדָה, הַיְינוּ דִּכְתִיב [ט] ׳קִרְדַּשׁ׳, אֶלָּא לְרַבִּי יוֹסֵי מַאי ׳קִרְדַּשׁ׳. לְהַעֲמִיד בָּהּ מִזְבֵּחַ. בִּשְׁלָמָא לְרַבִּי יוֹסֵי. הַיְינוּ דִּכְתִיב [ט] ׳קָטֹן׳, אֶלָּא לְרַבִּי יְהוּדָה מַאי ׳קָטֹן׳. הָכִי קָאָמַר, מִזְבַּח אֲבָנִים שֶׁעֲשָׂה שְׁלֹמֹה תַּחַת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת קָטָן הָוֵה. בְּמַאי פְּלִיגִי. מַר סָבַר דָּנִין חוּץ מִחוּץ וְאֵין דָּנִין חוּץ מִפְּנִים, וּמַר סָבַר דָּנִין כְּלִי מִכְּלִי וְאֵין דָּנִין כְּלִי מִבְּנִין. אָמַר רָבָא, מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּדָמִים: דְּתַנְיָא, [י]רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כּוֹס אֶחָד הָיָה מְמֻלָּא מִדָּם הַתַּעֲרוֹבֶת וְשׁוֹפְכוֹ עַל גַּבֵּי מִזְבֵּחַ, שֶׁאִם יִשְׁפֹּךְ דָּמוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶן נִמְצָא זֶה מַכְשִׁירוֹ; וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ סָבַר רַבִּי יְהוּדָה כּוּלָּהּ עֲזָרָה מִיקַּדְּשָׁא, הָא אִיתְעֲבִידָא לֵיהּ מִצְוָתֵיהּ. וְדִלְמָא מִשּׁוּם דְּקָסָבַר שְׁפִיכָה מִכֹּחַ הָאָדָם בָּעֵינַן. אִם כֵּן, נִשְׁקְלֵיהּ וְנִשְׁפּוֹךְ לֵיהּ אַדּוּכְתֵּיהּ. וְדִלְמָא מִשּׁוּם דְּבָעֵינַן מִצְוָה מִן הַמּוּבְחָר. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, [א]מִזְבֵּחַ שֶׁנִּפְגַּם, אֵין אוֹכְלִין [ב]בְּגִינוֹ שִׁירֵי מִנְחָה, שֶׁנֶּאֱמַר [ג] ׳וְאָכְלוּהָ מַצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׳, וְכִי אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲכָלוּהָ. אֶלָּא בְּזְמַן שֶׁהוּא שָׁלֵם וְלֹא בְּזְמַן שֶׁהוּא חָסֵר. אַשְׁכְּחַן שִׁירֵי מִנְחָה, [ד]קָדְשֵׁי קָדָשִׁים מִנְּלָן, תַּלְמוּד לוֹמַר [ה] ׳קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׳[ו]. [ז]קָדָשִׁים קַלִּים מִנַּיִן, אָמַר אַבָּיֵי, אִתְּיָא מִדְּרָשָׁא דְּרַבִּי יוֹסֵי; דְּתַנְיָא, [ח]רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים מִשּׁוּם שְׁלֹשָׁה

מִמַּי

ג) בַּיּוֹם הַהוּא קִדַּשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת תּוֹךְ הֶחָצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי בֵּית יְיָ כִּי עָשָׂה שָׁם אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַמִּנְחָה וְאֶת חֲלְבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ קָטֹן מֵהָכִיל אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַמִּנְחָה וְאֶת חֲלְבֵי הַשְּׁלָמִים: [מלכים א׳ ח׳, סד] ד) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן וְאֶל אֶלְעָזָר וְאֶל אִיתָמָר בָּנָיו הַנּוֹתָרִים קְחוּ אֶת הַמִּנְחָה הַנּוֹתֶרֶת מֵאִשֵּׁי יְיָ וְאֲכֻלוּהָ מַצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא: [ויקרא י׳, יב]

מסורת הש״ס עם הוספות

א) פסחים סה. [לעיל לד: ע״ש מגמות נט: ע״ש תוספתא פסחים פרק ד הי״ח], **ב)** [תוספתא סנהדרין ע״ג ה״ג מכות יט. תמורה כא.], **ג)** ריש עירובין, **ד)** [דף כ: יא.], **ה)** עי״ש חלק החידושים סי׳ שיט, **ו)** [וע״ע תוס׳ עירובין כ: ד״ה בין וד״ה ואם״ל], **ז)** לקמן סב. [ועי׳ תוס׳ לעיל נא: סד״ה מן לב.], **ח)** לקמן צז., **ט)** וכן לקמן סא: ד״ה ולאחר.

הגהות הב״ח

(א) תוס׳ ד״ה ומומר קלעים וכו׳ חמש עשרה אמה בגובהה וכו׳: **(ב)** **בא״ד** ומיהו בסמוך נמי קשה כי פריך וכו׳ והתנן וכו׳: **(ג)** **בא״ד** אמאי[לא] לא משני וכו׳ לוקמ דמתני דספחא אלא צ״ל[סא] לכיון: **(ד)** **בא״ד** ועוד י״ל דשער החצר:

גליון הש״ס

גמ׳ אין אוכלין בגינו שירי מנחה. וגלמאר שחוז וגמנה ע״ תוס׳ בב״מ דף נג. ע״ב ד״ה לא פליג[ב]:

ליקוטי רש״י

מודה רבי יהודה בדמים. דבעינן מזבח [לעיל נט.]. **מדם התערובות.** של פסחים [לעיל לד:]. המוטל על הרצפה [פסחים סד.]. שנתמלא על הרצפה [מנחות נט:].

[המשך בהשמטות]

הגהות וציונים

ג) מגלן **אתיא** קדש קדש (ש״מ). ועי׳ רש״י: **ד)** וקסבר (צ״ק): **ה)** דיחזקאל **גמיר** לה וכדלעיל (ש״מ): **ו)** קטן **וגנם היה** (ש״מ): **ס)** קידש **דאף מזבח** (ש״מ): **ן)** ומזבח **הזהב** (ש״מ): **ז)** במנחה **בחצר אהל מועד יאכלוה** (ש״מ): **ס)** קדש קדש. בג״ש דקדש **קדש** ילפי מהדדי (ש״מ). ועי׳ רש״ש: **ע)** דפריך **ארחבה** (ש״מ): **פ)** גי׳ הצ״ק ומיהו **הא לא קשיא דכיון דאליבא דרב קיימא דאיהו תני במתני׳ צריך למעט אע״ג (דאין) [דיש] לו צורת הפתח כדאמר התם ומהאי טעמא כי פריך בסמוך ור׳ יהודה מפתחו של אולם גמר ותתגן כו׳ ולא מישני שאני פתחו של אולם דה״ל צורת הפתח כיון דאליבא דרב קיימא לא משני הכי** ועוד דשער חצר: **יא)** רבינו **תם** (ש״מ, טה״ק). וראה הגו״צ בסוה״ד. ועי׳ בית השיטה: **יב)** **דמסתברא** (ש״מ): **יג)** דפתח **אהל מועד** ופתחו של **אולם** הה״ל **וחידוש** הוא (ש״מ): **יד)** וכן לצד המזרח מימין הפתח, והשאר נמתק (ש״מ). ובשמ״ר הגיה בסמוך **וכמו** כן היו גבוהין (תיבת ״שכמו״ ליתא בדפו״י, ונוסף ע״פ גליון דפוס פפד״מ): **טו)** וזו היא **מדת** גובהו (ש״מ). ובצ״ק וזו **היא גובהו: טז)** ולא גרסינן **ואומר ולא גרסינן** נמי (ש״מ): **יז)** נדצ״ל דלשמואל **נמי** פריך (חק נתן, ע״ש). וע״ע צ״ק וטה״ק: **יח)** **ומנא** ליה (ש״מ): **יט)** צ״ל לפירוש **